

čislali in takošnim učiteljem svoja deca z veseljem in mirno vestjo izročevali!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vsa avstrijska politika je zdaj v delegacijah v Peštu; toraj moramo jedro tega povedati, kaj da se tam godi. Pred vsem je omeniti, kar je minister vnanjih zadev, grof Andrassy, radovednim vprašalcem iz svojih političnih pratik povedal. Veliko več ni bilo, kakor se sploh iz vremenskih pratik posneti da. Zastran papeževega pisma do avstrijskih škofov v zadevi „verskih“ postav je razveselil liberalne delegate z novico, da je v službinem pismu (n oti) papeža rahlo pokregal, češ, da nimajo prav, da „verke“ postave obsojajo, ker se „vere“ ne dotikajo, ampak spadajo pod postavodajno samoblast države. — To se v prosti besedi pravi: Država si prisvaja vso oblast, in torej tudi v cerkvenih zadevah odločuje. Vsak podučen katoličan bo pa rekel: V tem, kar se „vere“ dotika, mora vendar glavat kat. cerkve vedeti, kar je prav in kar ne, ker je za to od Boga postavljen. Na dalje je rekel, da ne bo vlada ničesar storila, kar bi razpor med državo in cerkvijo vnelo, če namreč papež škofom svetujejo, da se lepo udajo vsem naredbam ministra bogočastja. — Tako bo se ve da mir, če bodo le škofi mogli to storiti? Skušnje bodo pa pokazale, da to mogoče ni!

Gledé vnanjih razmer je Andrassy toliko povedal, kolikor vsakdo sam ve, da se namreč Francoz in Nemeč pisano gledata, da torej nihčér povedati ne more, kako dolgo da še bode mir. — Slednjič je rimski stolici sovražnim delegatom dokazal, da se 28 milijonom katoličanov v Avstriji spodobi, za liberalno državo je pa naravnoč potreba, da ima svojega zastopnika pri cerkveni vladi v Rimu. To vse je srca liberalnih delegatov tako pomirilo, da so ministru vnanjih zadev ves proračun dovolili. — Manj srečna sta bila finančni in vojni minister, kterima se je mnogo v proračunu za prihodnje leto zbrisalo. Odbitki pri vojnem proračunu znašajo kakih 5 milijonov, dasi je vojni minister dokazoval „neobhodno potrebo“ postavljenih zneskov, ker je in še bo v prihodnje bolj vse v ceni poskočilo. Po odšteti dohodkih znašajo še vojni stroški 88 milijonov 222.449 gld., za 2½ milijona več kakor tekoče leto. To dela strašansko pripravlanje na boj v Nemčiji! Avstrija ne more in ne sme nepripravljena biti. Z dovoljenimi stroški pa ne more vojni minister shajati. Vse to in vrh tega še postopanje mnogo delegatov, ki so se poslu odpovedali kakor tudi njih namestniki, vzbudilo je v višjih krogih nevoljo in govori se, da ministerstvo odstopi, ker nima več gotove zaslombe pri ustavakih. Toda imena novih ministrov: Schmerling, Taffe, Arneth itd. se nam

vendar prečudna dozdevajo; kajti možje te vrste bi s kolovodji ustavakov: s Hrbstom, Giskro itd. še težje vozili, ker hočejo ti sami še enkrat na kormilo priti.

V Gradu je bila 16. t. m. volitev poslanca iz velikega posestva in je voljen enoglasno mladi grof Gleisbach, ker namreč nasprotna konservativna stranka volila ni.

V Ogerskem drž. zboru je fin. minister Ghyzy razložil denarno stanje, ki je tako, da manjka za tekoče leto 42 milijonov. Treba bo toraj porabiti drugo polovico dovoljenega posojila 153 milijonov.

Vnanje države. Dne 13. t. m. slavili so sv. Oča Pij IX. svoj 83. rojstni dan. Več ko 100.000 pisem in telegramov, polnih najsrčniših želj za častitega in pogumnega poglavarja cerkve, se Jim je oddalo. Ginljivo je posebno bilo, da so se Jim predstavili tudi zastopniki katoliških študentov iz vseh ital. vseučilišč, ter izrekli namestniku Božjemu svojo srčno udanost in zvestobo! Naj bi nam ljubi Bog pri sedanjih žalostnih cerkvenih homati-jah še dolgolet ohranil previdnega in neustrašenega voditelja, Pija IX.!

Na Francoskem je moralo odstopiti konservativno ministerstvo Broglie, ker ni hotela narodna skupščina po modri želji vlade najpred v pretres vzeti nove volilne postave in potem še le postaviti o sestavi nasvetovanih dveh zbornic: zgornje in spodnje. S sestavljenjem nove vlade poverjen je Goulard, privrženec monarhične stranke. Vladin pad je zakrivilo 53 poslancev skrajne desnice, ki menda mislijo, da pridejo zdaj poprej do — monarhične ustavne vlade. To je grozna pomota, ker bodo le republikanci z novo vlado na boljem, ne pa monarhisti. Spletke je pa delal in še dela Thiers, kteri je bil ravno pred letom kot prvosednik republike odstranjen.

Razne stvari.

(Vseučilišče v Zagrebu) dobilo je — kakor beremo v „pučk. prij.“ — prvih svojih osem profesorjev, znanih učenjakov v svoji stroki, in sicer za bogoslovje imenovalo je Nja veličanstvo hrvatski kralj: dra. Ivekoviča, Posiloviča in Kržana; za pravoslovje: dra. Brestjenskoga, Spevea in Lorkoviča; za modroslovje: dra. Markoviča in Mesiča. Ti osmeri profesorji izbirali bodo druge, ki so še potrebni za trojno fakulteto, ki se prične meseca oktobra t. l. — Tako so Jugoslovani dosegli prvo slovansko vseučilišče, ki bode menda zadostovalo, da ne bo treba Razlagovega „mednarodnega“ vseučilišča. — Gledé Slovencev bo glavno vprašanje, kako da se bo naša vlada proti temu vseučilišču obnašala, bode li Slovincem, ki hoté v Zagrebu visoke šole izdelati, isto tako službe podeljevala kakor drugim? in še eden? (Povodenj). Od Drave na Mariborom se nam piše: K spomladnemu mrazu in slani se je križev